

José Ignacio Araujo Gómez, secretari general de l'Ajuntament de Girona,

CERTIFICO

Que el Ple, en sessió ordinària del dia 9 de març de 2026, i a resultes de l'aprovació de l'acta de la sessió, ha aprovat per majoria absoluta dels membres de la corporació amb vint-i-cinc vots a favor dels grups municipals Guanyem Girona, JxCat i ERC-AM i PSC-CP, l'abstenció del grup municipal PP, i el vot en contra del grup municipal VOX, el següent acord:

Antecedents

L'esforç memorialístic sobre la repressió franquista ha estat marcat per importants biaixos d'oblit quan aquesta repressió s'ha exercit específicament sobre les dones. Malgrat haver transcorregut cinquanta anys de la mort del dictador, moltes dones que en van ser víctimes continuen sense accés efectiu a la veritat, la justícia i la reparació, especialment quan aquesta repressió va ser exercida mitjançant institucions creades expressament per al control moral, sexual i social de les dones.

Aquest és el cas del Patronato de Protección a la Mujer (PPM), una institució del règim franquista amb una aparent finalitat assistencial, però que en realitat va operar com un mecanisme de repressió, disciplinament i càstig de les dones, en coherència amb el model nacionalcatòlic de feminitat submissa i domesticada. El PPM depenia orgànicament del Ministerio de Justicia, estava organitzat en una junta nacional i juntes provincials en cada província de l'Estat, i decidia l'internament de noies ---generalment d'entre 16 i 25 anys--- sense procediment judicial, sense delictes tipificats i sense garanties, únicament per motius vinculats a la moral sexual, el comportament social o la dissidència respecte del rol de gènere imposat.

El PPM tenia antecedents històrics en institucions de control femení com les cases de *recollides* dels segles XVI i XVII. Amb diverses denominacions trobem organismes similars durant el segle XIX i les primeres dècades del XX. Fou reactivat i reorganitzat pel règim franquista mitjançant decret l'any 1941, sota la presidència honorària de Carmen Polo de Franco. Tot i la fi formal de la dictadura, aquesta institució va continuar plenament activa durant la Transició; el 1981 es va traspasar a la Generalitat de Catalunya i el 1985 es va dissoldre definitivament per decret.

Els centres que col·laboraven amb el PPM conformaven un entramat repressiu estès per tota la geografia peninsular, amb diferents nivells de severitat segons la consideració moral de les internes. A l'ingrés, les noies eren sotmeses a exàmens classificatoris, en què la pèrdua de la virginitat actuava com a agreujant. La majoria d'aquests centres eren gestionats per congregacions religioses femenines ---com les Adoratris, les Oblates, les Cruzadas Evangélicas, les Hermanas del Buen Pastor o les Hijas de Maria Inmaculada del Servicio Doméstico, entre d'altres--- sota la jerarquia de funcionaris i càrrecs del règim i de l'Església.

A Girona i a les comarques gironines, existeixen indicis documentals i testimonials de la presència i actuació d'aquest entramat repressiu, especialment vinculats a congregacions religioses femenines que van col·laborar amb el PPM. Tanmateix, aquesta realitat no ha estat encara objecte d'una recerca sistemàtica ni d'un reconeixement institucional explícit, fet que perpetua l'oblit i la invisibilització de les dones que en van ser víctimes. La identificació exacta dels centres, els períodes de funcionament, les responsabilitats institucionals i les persones afectades requereix una

tasca d'investigació històrica i arxivística específica, amb suport institucional.

Les causes d'internament podien incloure qüestions tan àmplies i arbitràries com la manera de vestir, fumar, mostrar inquietuds personals, conflictes familiars, participar en mobilitzacions, mantenir relacions sexuals fora del matrimoni, o simplement no ajustar-se al model de dona impositat. Amb especial duresa, el PPM va actuar contra les dissidències sexuals i de gènere, incloent-hi lesbianes, noies trans, noies en situació de prostitució, mares solteres, noies en situació de pobresa o víctimes de violència sexual o de violència familiar. En molts casos, la institució va ser responsable d'una doble victimització.

La primavera passada la Confederació de Congregacions Religioses de l'Estat va promoure i organitzar un acte públic de petició de perdó a les afectades. No obstant això, les supervivents han manifestat reiteradament que aquests gestos són insuficients si no van acompanyats d'una assumpció efectiva de responsabilitats i mesures de reparació.

Actualment, i gràcies a la tasca sostinguda els darrers anys de supervivents, investigadores, documentalistes, professionals de la salut mental i activistes feministes ---articulades a Catalunya a través de l'Associació Contra l'Oblit. Grup de Suport a les Represaliades pel Patronato de Protección a la Mujer--- aquesta repressió ha començat a emergir en l'agenda pública i institucional.

Aquesta tasca sostinguda s'ha materialitzat en:

- activitats de divulgació adreçades al públic en general i amb la voluntat d'arribar especialment a les dones que generacionalment poden haver patit aquesta repressió en la seva adolescència i joventut, a fi que la identifiquin com a repressió institucional i de gènere, que els dona dret a reclamar reparació,
- la presentació d'esmenes al projecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya,
- la presentació al Parlament de Catalunya d'una proposta de resolució per crear una comissió d'investigació sobre el Patronato i la seva activitat a Catalunya, proposta que el Ple del Parlament va aprovar aquest octubre passat,
- la compareixença a la Comissió d'Igualtat del Congrés dels Diputats, per reclamar la inclusió explícita de les víctimes en la Llei de Memòria Democràtica de 2022, com també l'activació de processos d'investigació perquè les supervivents obtinguin veritat, justícia i reparació.

A la ciutat de Girona, el novembre passat es van celebrar les jornades "El Patronato de Protección a la Mujer, eina de control i repressió de les dones", que van tenir molt bona acollida i van atreure una elevada participació ciutadana. Coincidint amb les jornades, l'Ajuntament va atorgar la Beca 8 de març d'estudis històrics de les dones a Girona al projecte "Dissonàncies de la memòria. Càstig i resistència de les represaliades pel Patronato de Protección a la Mujer a la ciutat de Girona".

Per tot això l'Associació Contra l'Oblit proposa al Ple de l'Ajuntament de Girona l'adopció dels següents **acords**:

"

ACORDA:

1. Constituir una comissió interadministrativa de memòria històrica de la ciutat de Girona, de la

qual formin part l'Ajuntament de Girona amb les àrees implicades (Alcaldia, Arxiu Històric, àrees de Cultura, Gent Gran i Igualtat i Justícia Social), la Diputació de Girona (Dipsalut) i la Generalitat de Catalunya (departaments de Justícia i Qualitat Democràtica i d'Igualtat i Feminisme) i la Universitat de Girona (com a òrgan assessor de recerca), amb l'objectiu de coordinar, avaluar i impulsar treballs d'investigació, recuperació, conservació i divulgació sobre les institucions de repressió franquista a Girona i comarques.

2. Establir com a línia prioritària de treball d'aquesta Comissió la investigació històrica i documental del funcionament del Patronato de Protección a la Mujer a Girona (amb especial atenció a les congregacions religioses que hi col·laboraven, a les víctimes i a les responsabilitats institucionals), mitjançant la consulta d'arxius municipals, eclesiàstics, judicials i altres fons públics i privats, així com la recerca de testimonis orals de supervivents i familiars, aplicant protocols de tractament ètic de testimonis. Aquest treball hauria de permetre localitzar cronològicament i funcionalment els centres documentats fins ara a la ciutat: Casa Hogar Virgen de Nuria, (carrer de la Força, 25) posteriorment traslladat al xalet de Sant Narcís (av. de Sant Narcís), convent de les Adoratius (ronda d'Antoni Maria Claret), convent de les Hijas de María Inmaculada (pujada de Sant Domènec) i Bon Pastor (Palau-sacosta), i d'altres no documentats encara però sobre els quals hi ha indicis que hi podrien haver col·laborat.

3. Impulsar accions de preservació, restauració i museïtzació d'aquesta memòria, mitjançant exposicions, publicacions, senyalització d'espais, activitats pedagògiques, elements commemoratius i recuperació de plaques o elements històrics, i garantir-ne la difusió pública.

4. Promoure, des de les àrees municipals de Gent Gran i Feminismes, en col·laboració amb museus, arxius i entitats socials, activitats específiques de difusió adreçades a la ciutadania en general i especialment a casals, entitats de dones i de gent gran, amb l'objectiu d'arribar a dones potencialment afectades.

5. Traslladar aquests acords al Govern de la Generalitat de Catalunya, al Parlament de Catalunya, al Memorial Democràtic, al Consell Municipal d'Igualtat de Gènere i al Consell Municipal de la Gent Gran (i altres òrgans que es consideri convenient) amb la finalitat de sumar esforços i coherència entre les diferents administracions.

I perquè així consti i assorteixi els efectes oportuns, expedeixo aquest certificat d'ordre i amb el vistiplau de l'alcalde.

L'alcalde

Lluc Salellas Vilar